Taal zonder methode!

Freinetschool De Tuimelaar - Schoten

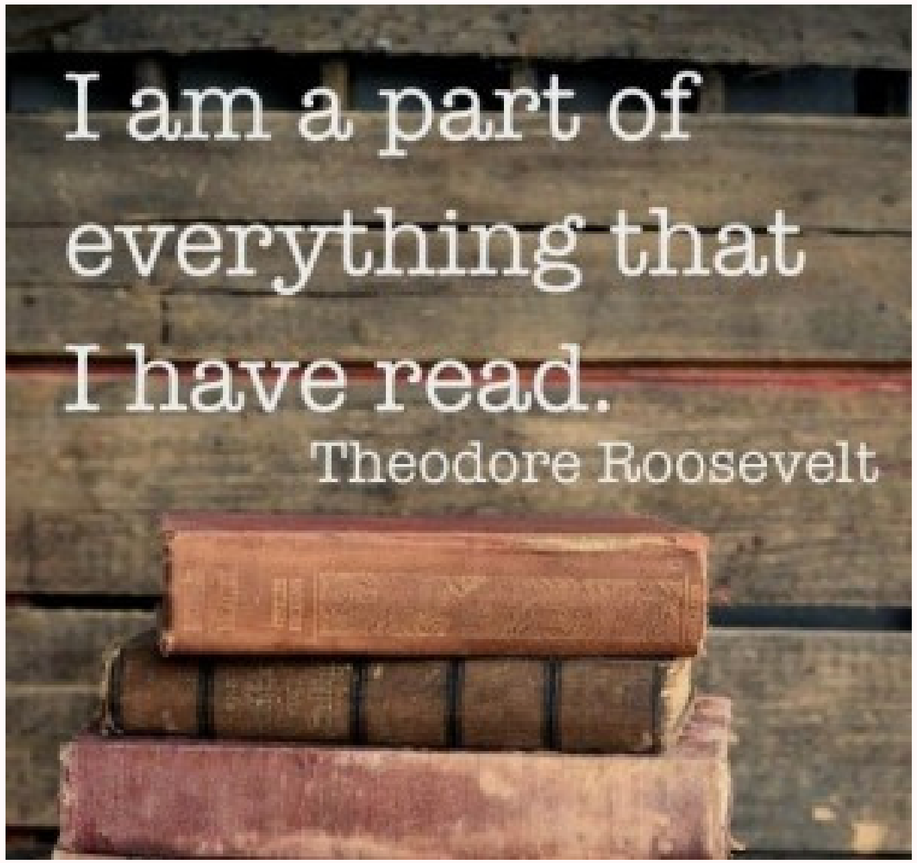
I am a part of
everything that
I have read.
Theodore Roosevelt

Pirls

- In 2018 vond ook de meest recente peilingstoets Nederlands in het basisonderwijs (zesde leerjaar) plaats.
- De meeste leerlingen betrokken in deze studie zijn twee keer getoetst, in het vierde leerjaar in 2016 en in het zesde leerjaar in 2018. Zij dragen bij tot de leerwinstmeting.
- Onze school was één van de 127 scholen die bijdroegen aan de vervolgstudie begrijpend lezen 2016 - 2018.
- Leesvaardigheid in het zesde leerjaar (2018). Aan de leesvaardigheidstoets voor het zesde leerjaar namen 4637 leerlingen uit de 127 scholen deel.
- Gemiddeld gingen onze leerlingen 18,4 punten vooruit op de leesvaardigheidsschaal. Die leerwinst ligt hoger dan de gemiddelde waarde van de leerwinst (9,8 punten) in de volledige steekproef en hoger dan de voor deze school verwachte leerwinst (9,5 punten, volgens een eenvoudig voorspellingsmodel).

OVSG toetsen 6de leerjaar

Let op, we zijn een kleine school, percentages zien er snel spectaculair uit. Daarom legden we de resultaten naast die van de **OVSG-toetsen**. Ook daar valt op dat we de laatste jaren voor het talige onderdeel meer dan **10% boven het Vlaamse gemiddelde** scoren.

Toen we de onderdelen apart vergeleken, zagen we dat we voor taal en wereldoriëntatie echt ver boven het Vlaamse gemiddelde uit steken. We gebruiken voor die onderdelen geen methode. Die hebben we wel nog voor wiskunde.
Voor metend rekenen scoren we rond het Vlaamse gemiddelde, dat maar rond de 50% schommelt. Dat was toch een eyeopener. Momenteel zijn we volop in onderzoekende fase voor wiskunde. Kunnen we hier nog meer loskomen van de methode?

De Taalunie

Begrijpend lezen is cruciaal voor het verwerken van informatie en het verwerven van kennis.
Als je niet goed bent in begrijpend lezen, komt het leren in andere schoolvakken onder druk te staan.
En in breder perspectief: in onze 21ste-eeuwse gedigitaliseerde samenleving wordt een dusdanig groot beroep gedaan op het verwerken van informatie en het verwerven van kennis, dat begrijpend lezen noodzakelijk is om succesvol te kunnen participeren.

De aandacht voor leesmotivatie is onvoldoende

Het leesonderwijs is te weinig uitdagend, en wordt door veel leerlingen als saai ervaren

Er wordt onvoldoende gewerkt aan monitoring van leerlingen en het geven van formatieve feedback

Begrijpend lezen heeft een te geïsoleerde plaats het onderwijs

De gehanteerde didactiek schiet tekort

Knelpunten!

De vijf didactische sleutels.

- Functionaliteit
- Interactie
- Strategie–instructie
- Leesmotivatie
- Transfer

De praktijk in Freinetschool De Tuimelaar

Kleine ingrepen hebben een groot effect. Onze kinderen komen na een pauze zelfstandig naar de klas. Onderweg kunnen ze nog even naar het toilet. Wie binnenkomt, neemt een boek en leest tot iedereen er is. Ze hebben dus altijd een boek bij zich. Zo lezen ze meermaals elke dag, al is het soms maar 10 minuten. Dat werkt motiverend. Vaak hebben ze geen zin om hun boek aan de kant te leggen. Het is stil en ze komen in een soort leesflow.

We werken 6 jaar lang met wekelijkse **krantenrondes**. Kinderen raadplegen thuis een nieuwsbron. In het eerste leerjaar zoeken kinderen in het begin een woord dat ze herkennen. Ze bekijken samen met de ouders waar het artikel over gaat. Het kind moet dan een eigen mening geven over die inhoud. In de krantenronde stelt het zijn topic voor. De andere kinderen stellen vragen. Die aanpak bouwen we systematisch op. In het tweede jaar gaan we al wat dieper in op onderwerpen. In 3 en 4 bereiden de leerlingen hun praatje helemaal zelfstandig voor. In 5 en 6 gaan we bewuster op zoek naar bepaalde inhouden. Het belangrijkste is dat er in elk jaar een vorm van verwerking zit bij dat kranten lezen.

De kinderen presenteren de **artikels** in hun eigen woorden en moeten een mening vormen. Dankzij de krantenrondes spelen we makkelijk in op de actualiteit. Zo verbreedt het referentiekader van de kinderen. Bij de aanslagen in Brussel bijvoorbeeld gingen we meteen alle mogelijke kranten halen. In onze derde graad vergeleken we die. Welke berichten focussen op sensatie, wat is de feitelijke info? Wat zegt een buitenlandse krant?”

Je hebt leerlingen die best moeilijke teksten aankunnen. We hebben liever dat leerlingen **vanuit interesse lezen**, dan dat we groepjes leerlingen moeten verplichten teksten op een bepaald niveau te lezen. Zo dood je de nieuwsgierigheid.”

Alle kinderen blijven hier ‘s middags eten. Regelmatig **leest de juf voor** terwijl de kinderen hun boterhammen opeten. Heerlijke sfeer is dat! Of de kinderen vertellen over een boek in de ronde en maken zo anderen warm om een boek te lezen. Ze lenen hun boeken dan uit aan elkaar.”

"IF YOU ONLY READ THE BOOKS THAT EVERYONE ELSE IS READING, YOU CAN ONLY THINK WHAT EVERYONE ELSE IS THINKING."

HARUKI MURAKAMI

Begrijpend lezen zit in ons lesrooster niet bij taal, maar voornamelijk bij wereldoriëntatie en **domeinoverstijgende projecten** die we vast inroosteren. Thema's komen bijvoorbeeld uit een krantenartikel of verhaal. Een leerling uit het eerste leerjaar had gelezen dat je 2 liter water per dag moest drinken. In de ronde was er discussie of dat wel kon. Dat ga je dan onderzoeken. Hoeveel is dat nu eigenlijk? Daar komt metend rekenen bij kijken. Is dat niet te veel voor een kind? De kinderen schrijven een tekst over de bevindingen, stellen een projectboek samen, illustreren dat. In zo'n project zit lezen, schrijven, muzische vorming ...

3 stappen!

Onze leerlingen moeten altijd **eerst lezen**, dan **verwerken wat ze lezen** door een mening te vormen of dieper op het onderwerp in te gaan en tot slot **de inhoud** op een eigen manier **teruggeven** aan de groep. Vooral dat laatste is heel belangrijk. Kunnen weergeven of uitleggen wat je gelezen hebt, er iets mee doen. De kracht is dat het gaat om echte communicatie. Daarom lees je ook in het ‘echte leven’. Begrijpend lezen is meer dan een tekst lezen en vragen invullen.”

Zodra je die filosofie aanhoudt, liggen de kansen
om zinvol begrijpend te lezen
voor het grijpen.

https://youtu.be/74QrA6fdArk

We doen zelden geïsoleerd aan lezen. In een eerste leerjaar moet het soms om kinderen te leren lezen. Maar voor de rest zit dat altijd **verweven**. Lezen doe je vanuit een **onderzoekende houding**. We vragen leerlingen om naast internetbronnen ook boeken te raadplegen. Die reflex krijgen ze vaak niet meer spontaan mee."

Dieper willen graven naar expertise is ook heel belangrijk. In de tweede graad was er een project over paddenstoelen. Leerlingen vroegen zich af of de paddenstoelen in onze tuin eetbaar waren. Dan stimuleren we hen om een expert op te bellen. Die man kwam naar de school. Hij was helemaal in de wolken over een uitzonderlijke zwam. "We gaan die bakken en opeten", zei hij meteen. Dat was even slikken. Ik wilde niet meteen in de krant staan als de school die leerlingen vergiftigt. Maar ze waren overheerlijk. Het lijkt een omweg, maar kinderen hebben veel meer opgestoken over zwammen dan met invulblaadjes."

Evaluatie Taal

- Leesvoorwaarden - Kolletjes
- Evaluatie boekbespreking
- Evaluatie krantenronde
- Evaluatie praatronde
- Evaluatie spreekopdracht
- Evaluatie Lezen
- Evaluatie Taalbeschouwing
- Evaluatie Spelling
- Evaluatie AVI-lezen
- Tutorlezen
- Foutenanalyse dicteeschrift
- Leesdagboek derde graad
- Brevet werkwoordspelling derde graad
- Kleuterportret en Rapport